

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเพื่อกำหนดบทบาท และความสำคัญชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการศึกษาในระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 ซึ่งมีนโยบายที่จะมุ่งกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยเน้นให้มีการ พัฒนาชุมชนศูนย์กลางความเจริญเกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานรองรับการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางเศรษฐกิจในอนาคต

บทบาทและความสำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 นั้นถูกกำหนดให้เป็นเมืองรองของภาคตะวันออก ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการค้า บริการสังคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการเกษตร ดังนั้น การศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของ สุขาภิบาลซึ่งเป็นศูนย์กลางชุมชนขนาดเล็ก โดยทำการศึกษาลักษณะทั่วไปทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากร เพื่อจัดลำดับความสำคัญของชุมชนตามระดับการพัฒนาที่มีอยู่ ให้สอดคล้องกับระบบโครงข่ายที่ตั้ง รูปแบบ และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน จึงเป็นแนวทาง ประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาาระหว่างชุมชนศูนย์กลาง กับพื้นที่ใน บริเวณรอบนอกอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทและความสำคัญ รวมทั้งลักษณะความเป็นศูนย์กลาง บริการ รูปแบบและความสัมพันธ์ทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องระหว่างชุมชน โดย Factor Analysis ด้วยวิธี Principal Component Method จากโปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ SPSS/PC+ ประกอบการพิจารณาแนวทางการจำแนกบทบาท และหน้าที่ของชุมชน เมืองใน " ผังโครงสร้างจังหวัดฉะเชิงเทรา " (กระทรวงมหาดไทย, สำนักผังเมือง 2529 : 2-25) สามารถสรุปผลการศึกษา และกำหนดบทบาทชุมชนสุขาภิบาลในจังหวัด ฉะเชิงเทรา ได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่สำคัญของชุมชนเมืองสุขาภิบาล จำแนกตามลักษณะต่าง ๆ

ได้ดังนี้

ลักษณะกายภาพ ได้แก่ จำนวนทางหลวงแผ่นดิน (HIGHWAY) และความยาวถนนคอนกรีตหรือลาดยาง (STLENGTH)

ลักษณะประชากร ได้แก่ จำนวนประชากรรวม (POP29)
จำนวนประชากรชาย (MALE) และจำนวนประชากรหญิง (FEMALE)

ลักษณะทางเศรษฐกิจการคลัง ได้แก่ รายรับจริง (INCOME)
รายจ่ายจริง (EXPENSE) และภาษีอากร (TAX)

ลักษณะการค้าและบริการ ได้แก่ จำนวนร้านเสริมสวย
(BEAUTY) ร้านค้าของชำ (GROCERY) และร้านซ่อมอุปกรณ์เครื่องเหล็ก และเครื่องยนต์
(HARDWARE)

ลักษณะทางอุตสาหกรรมภาคเกษตร ได้แก่ แรงงาน (MILLABOR)
เงินทุนอุตสาหกรรม (MILLCAP) และจำนวนโรงงาน (MILL) ในอุตสาหกรรมสีข้าว

ลักษณะอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร ได้แก่ แรงงาน (LABOUR)
เงินทุน (CAPITAL) และจำนวนโรงงาน (INDUSTRY) ในอุตสาหกรรมซ่อม และผลิต
เครื่องจักร เครื่องยนต์

บริการสังคมสาธารณสุข ได้แก่ จำนวนดวงไฟตามที่สาธารณะ
(STLIGHT) และจำนวนรถดับเพลิง (FIRECAR)

บริการสังคมสาธารณสุขการ ได้แก่ จำนวนแพทย์ในโรงพยาบาล
(DOCTOR) จำนวนห้องเรียนระดับมัธยมศึกษา (SECRROOM) จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษา
(SECSTD) จำนวนครูมัธยมศึกษา (SECTCHER) และจำนวนเตียงคนไข้ในโรงพยาบาล
(HOSPTBED)

2. ตัวแปรที่สำคัญที่สุดต่อระดับ และความพร้อมในการพัฒนาโดยส่วน
รวมของชุมชน คือ ตัวแปรบริการสังคมสาธารณสุข และสาธารณสุข รองลงมา เป็น
ตัวแปรด้านการค้าและบริการ ซึ่งเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้ดังนี้

- 2.1 จำนวนเตียงคนไข้ในโรงพยาบาล (HOSPTBED)
- 2.2 จำนวนรถดับเพลิง (FIRECAR)
- 2.3 จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษา (SECSTD)
- 2.4 จำนวนห้องเรียนระดับมัธยมศึกษา (SECRROOM)
- 2.5 จำนวนร้านบริการเสริมสวย (BEAUTY)
- 2.6 จำนวนแพทย์ในโรงพยาบาล (DOCTOR)
- 2.7 จำนวนร้านค้าของชำ (GROCERY)
- 2.8 จำนวนครูมัธยมศึกษา (SECTCHER)

3. จากคะแนนความสำคัญรวม ซึ่งบอกถึงระดับการพัฒนาของแต่ละ
 สหภาพ สามารถสรุปบทบาทหน้าที่ที่เป็นอยู่ปัจจุบัน (existing roles) ของสหภาพ
 ได้ดังนี้

3.1 ชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็กที่สำคัญที่สุดของจังหวัด มีเพียงแห่งเดียว
 ได้แก่ สหภาพแหลมสาคาม โดยมีบทบาท หน้าที่ และลักษณะของชุมชน ดังนี้

3.1.1 เป็นชุมชนที่มีระดับการพัฒนาสูงสุด สูงกว่าสหภาพอื่นๆ ภาย
 ในจังหวัด

3.1.2 เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการรับซื้อและขายส่งผลผลิตทาง
 การเกษตร โดยเฉพาะพืชไร่แก่ประชาชนในชุมชนเมือง และชนบทในเขตอิทธิพล ครอบคลุม
 สหภาพเกาะหมาก สหภาพสนามชัยเขต สหภาพปากน้ำ สหภาพแปลงยาว กิ่งอำเภอ
 ราชสำลัน และพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปราจีนบุรี

3.1.3 เป็นศูนย์กลางการคมนาคมในระดับจังหวัด และภาค สามารถ
 ติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ภายในจังหวัด และกรุงเทพมหานคร กับจังหวัดใกล้เคียงทั้งใน
 ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สะดวก

3.1.4 เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมทั้งอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ
 เช่น อุตสาหกรรมมันอัดเม็ด และอุตสาหกรรมสีข้าว ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมประเภทแปรรูป
 ผลผลิตการเกษตร ส่วนอุตสาหกรรมประเภทบริการ ส่วนใหญ่เป็นการให้บริการที่เกี่ยวข้อง
 เนื่องกับการเกษตรกรรม เช่น การซ่อมเครื่องสูบน้ำ รถไถนา และเครื่องสีข้าว เป็นต้น

3.1.5 มีระดับการให้บริการด้านสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปการสูง

3.1.6 เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ และการปกครองระดับ
 อำเภอรวมทั้งเป็นที่ตั้งของที่ทำการสหภาพ

3.2 ชุมชนศูนย์กลางอุตสาหกรรม มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่
 สหภาพบางบัว สหภาพบางปะกง และสหภาพท่าสะอ้าน ซึ่งมีบทบาท หน้าที่และ
 ลักษณะชุมชน ดังนี้

3.2.1 เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง
 และขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก เป็นที่รวมของอุตสาหกรรมหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมอบเมล็ดพืช อุตสาหกรรมอาหาร
 กระป๋อง อุตสาหกรรมเนื้อแช่แข็ง อุตสาหกรรมสีข้าว และอุตสาหกรรมมันอัดเม็ด เป็นต้น
 ลักษณะการผลิตส่วนใหญ่ เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก จึงเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
 กับการเกษตรเพื่อการส่งออก ที่สำคัญของจังหวัด และในระดับภาค

3.2.2 เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในระดับจังหวัด และภาค สามารถติดต่อระหว่างแหล่งวัตถุดิบ กับตลาดกลางได้ทั้งทางน้ำ และทางบก

3.2.3 เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ เพื่อการส่งออกและนำเข้า

3.2.4 มีระดับการให้บริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการสูงถึงปานกลาง

3.2.5 มีความสัมพันธ์ในการพัฒนาระหว่างสุขาภิบาล ต่อเนื่องกันสูง กล่าวคือ ระหว่างสุขาภิบาลบางบัวกับสุขาภิบาลบางปะกง สุขาภิบาลบางเกลือ และสุขาภิบาลท่าสะอ้าน รวมถึงความสัมพันธ์เนื่องในการพัฒนาค่อนข้างสูง กับจังหวัดสมุทรปราการ เขตปริมณฑลของกรุงเทพฯ

3.3 ชุมชนเกษตรกรรม มีจำนวน 11 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว สุขาภิบาลเทพราช สุขาภิบาลเกาะขนุน สุขาภิบาลแปลงยาว สุขาภิบาลสนามชัยเขต สุขาภิบาลดอนฉิมพลี สุขาภิบาลปากน้ำ สุขาภิบาลบางชนาก สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ สุขาภิบาลนครเนื่องเขต และสุขาภิบาลบางเกลือ โดยมีบทบาท หน้าที่ และลักษณะชุมชน ดังนี้

3.3.1 เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ มีสมรรถนะดินทางการเกษตรสูงถึงปานกลาง การใช้ที่ดินส่วนมากเป็นการเพาะปลูกข้าว ผัก ผลไม้ และพืชไร่ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ และบริเวณใกล้เคียง

3.3.2 เป็นศูนย์กลางการค้า และบริการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร และบริการสังคมที่เป็นบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

3.3.3 เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ และการปกครองระดับอำเภอ

3.3.4 การคมนาคมขนส่งค่อนข้างสะดวก

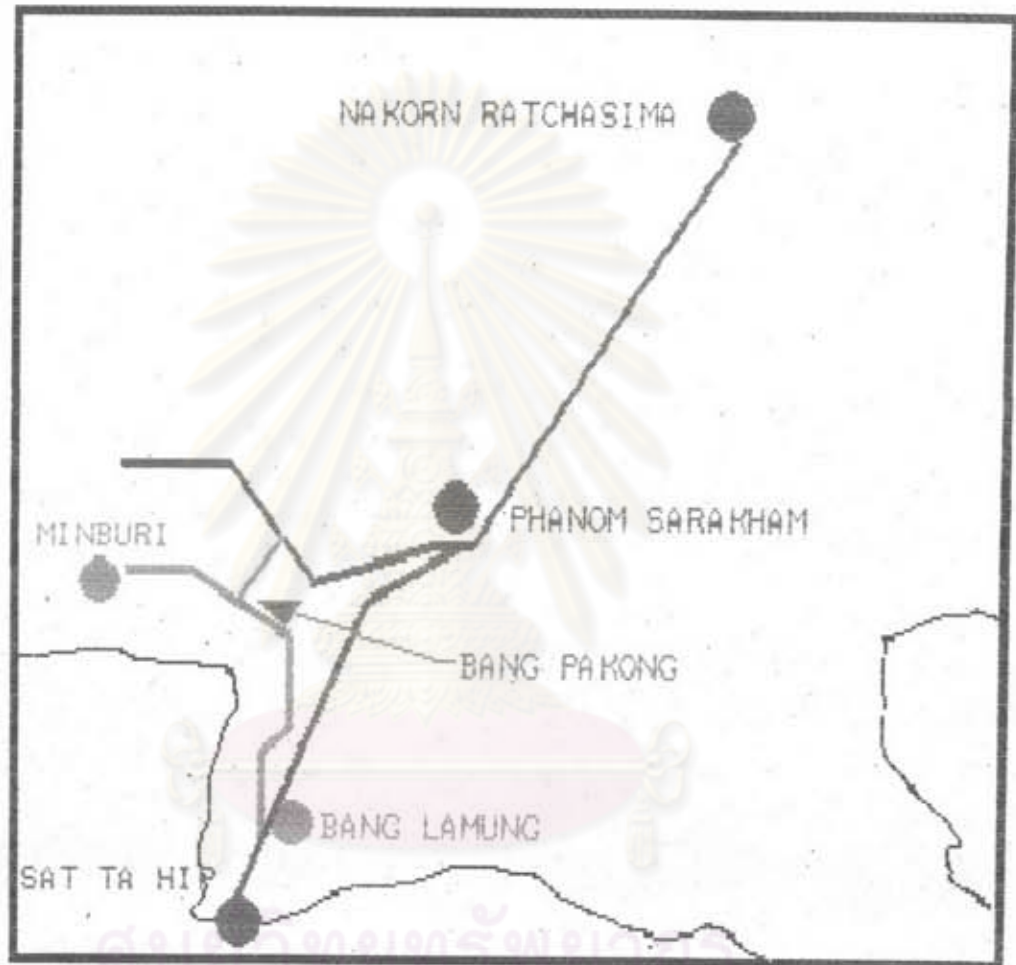
3.3.5 มีระดับการให้บริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการในระดับปานกลาง แต่บริการสาธารณูปการบางอย่างยังต้องพึ่งพา จากชุมชนศูนย์กลางที่มีระดับการพัฒนาสูงกว่า

3.3.6 ลักษณะความสัมพันธ์ทางการพัฒนาระหว่างพื้นที่สุขาภิบาลทั้ง 11 แห่ง ปรากฏดังนี้ พื้นที่สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว สุขาภิบาลบางชนาก และสุขาภิบาลดอนฉิมพลี มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันสูงมาก รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างสุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยวกับสุขาภิบาลนครเนื่องเขต ความสัมพันธ์ระหว่างสุขาภิบาลเทพราชกับสุขาภิบาลบ้านโพธิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างสุขาภิบาลแปลงยาว และสุขาภิบาลสนามชัยเขต กับพื้นที่ชนบทโดยรอบ

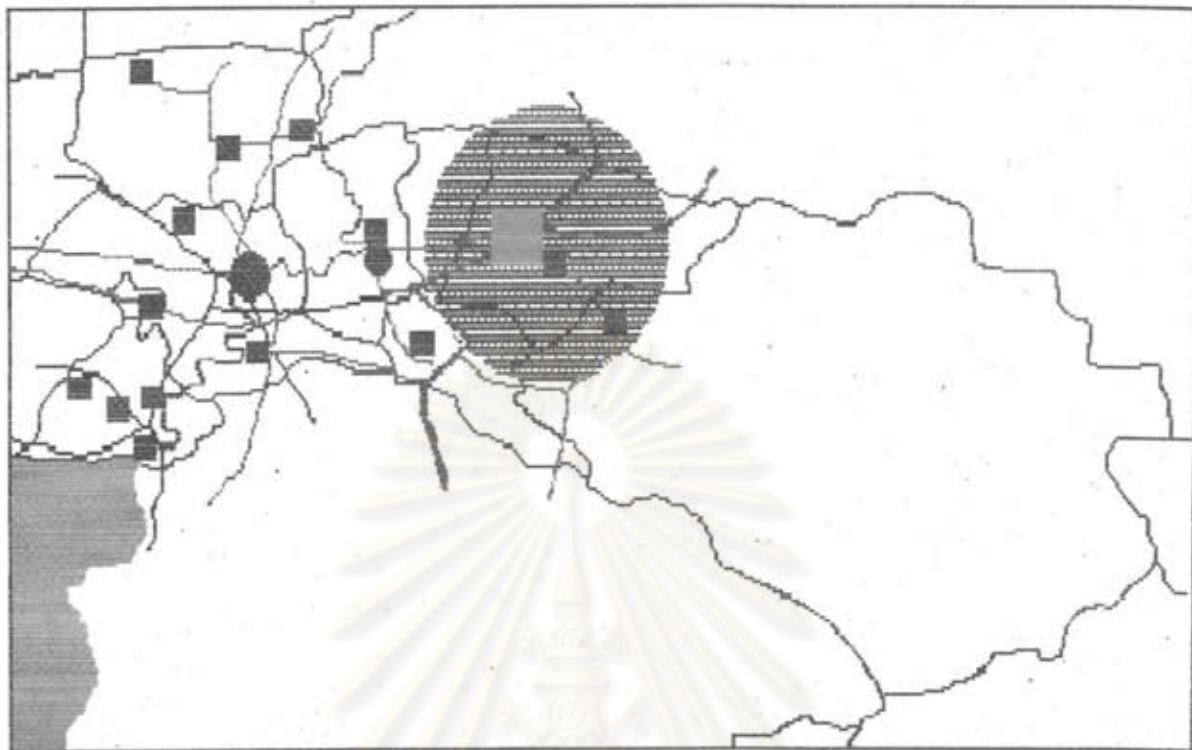
2. ข้อเสนอแนะกับแนวทางในการพัฒนา

จากการพิจารณาโครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน ตามที่ปรากฏในแผนพัฒนานั้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (แผนภูมิ 3) ประกอบกับผลที่ได้จากการศึกษาทำให้สามารถลำดับความสำคัญ และกำหนดบทบาทหน้าที่ของชุมชนแต่ละแห่งได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่เหมาะสมจะเป็นศูนย์กลางขนาดเล็กของจังหวัด ได้แก่ สุขาภิบาลพมสารคามซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในบริเวณตะวันออกของจังหวัด จากลักษณะที่ตั้งและเส้นทางคมนาคมที่สามารถติดต่อกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 319 (พมสารคาม-นครราชสีมา) ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับท่าเรือน้ำลึกสัทธิ์ ทำให้บทบาทที่เป็นอยู่ปัจจุบันของสุขาภิบาลพมสารคามเด่นชัดขึ้น และเท่ากับเป็นศูนย์กลางที่จะช่วยแพร่กระจายความเจริญด้านต่าง ๆ ให้แก่พื้นที่ทางตะวันออกของจังหวัดด้วย โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งในสุขาภิบาลพมสารคามและบริเวณใกล้เคียงมีอุตสาหกรรมเกี่ยวกับพืชไร่ ปศุสัตว์ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องอยู่เป็นจำนวนมาก จึงควรสนับสนุนสุขาภิบาลพมสารคาม ให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พืชไร่และปศุสัตว์ เช่น อุตสาหกรรมมันอัดเม็ด ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง และอาหารสัตว์ โดยส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรด้วยการช่วยเหลือของรัฐบาล เช่น การปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรได้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจในการประกอบการเกษตร เร่งพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการสร้างอ่างเก็บน้ำและการกักเก็บน้ำในคูคลอง การช่วยเหลือด้านเครื่องมือที่ใช้ในการเกษตร อุปกรณ์ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นต้น เทคนิคการเก็บรักษาผลผลิตให้ได้นานก่อนการขนส่งไปยังโรงงานหรือตลาดกลาง การแทรกแซงระบบตลาดเพื่อมิให้พ่อค้าคนกลางเอาเปรียบเกษตรกร โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์ และจัดตั้งศูนย์บริการรับซื้อผลผลิต ตลอดจนให้ความรู้ด้านการบริหารการจัดการฟาร์ม ในขณะเดียวกันก็ให้มีการพัฒนาปรับปรุง และขยายอุตสาหกรรมบริการและการขนส่ง โดยให้ประสานและสอดคล้องกับระบบโครงข่ายคมนาคม ทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและโครงการที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการทางรถไฟสายคลองสิบเก้า-ชุมทางแก่งคอย เพื่อประสิทธิภาพในการให้บริการขนส่งวัตถุดิบทั้งพืชผลทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ จากแหล่งผลิตมาสู่โรงงานและกระจายสินค้าสำเร็จรูปจากโรงงานอุตสาหกรรม ไปสู่ตลาดผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ และให้สามารถกระจายการพัฒนาจากศูนย์กลางพมสารคาม ไปสู่ชุมชนชนบท และพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปราจีนบุรี และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แผนที่ 24)

แผนภูมิ 3 โครงการทางหลวงที่ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

ที่มา : หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันอาทิตย์ที่ 6-วันพุธที่ 9 สิงหาคม
พ.ศ. 2532 หน้า 24.

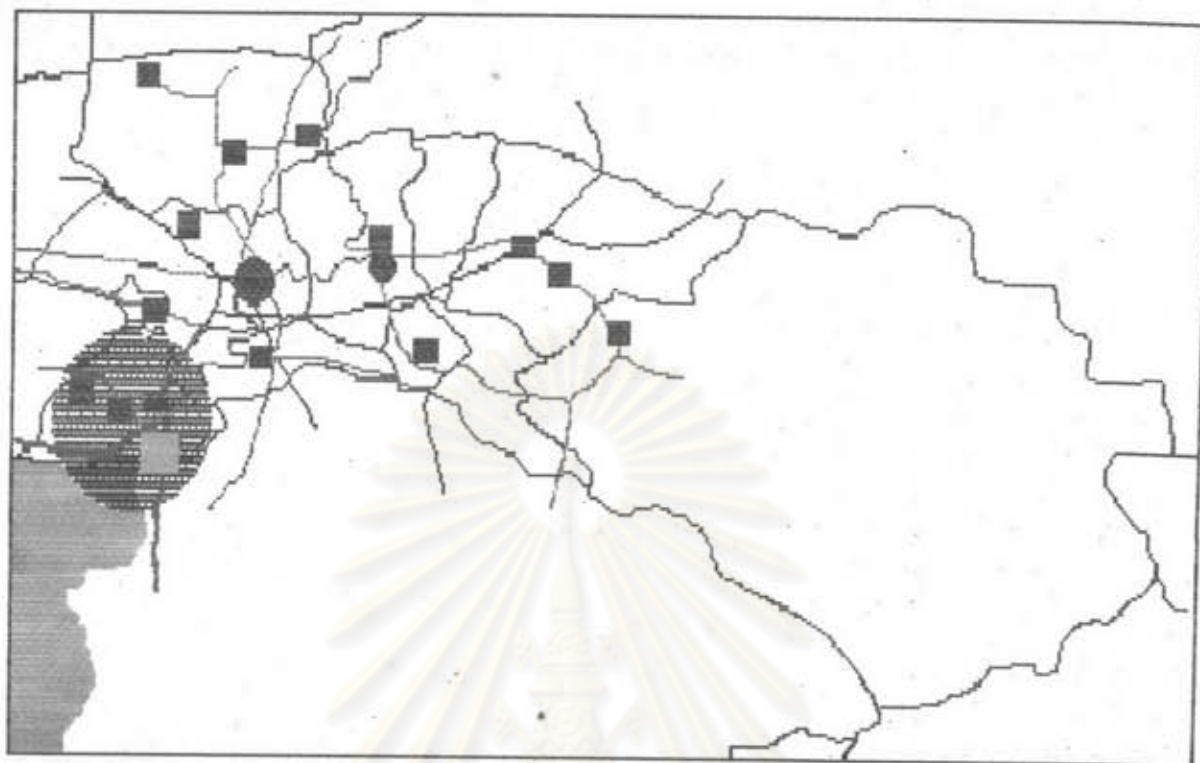
แผนที่ 24 รูปแบบการพัฒนาชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก : พนมสารคาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการศึกษาเพื่อกำหนดบทบาทและความสำคัญ
ของชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก : กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

สำหรับพื้นที่ทางตอนใต้ของจังหวัด ได้แก่ บริเวณสาขาภิบาลบางวัว สาขาภิบาลบางปะกง สาขาภิบาลท่าสะอ้าน และพื้นที่ชนบทโดยรอบ ซึ่งเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง ที่มีเส้นทางคมนาคมทั้งทางหลวงแผ่นดิน (สาย 3, 34 314) ทางรถไฟ (สายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ) และทางน้ำ (แม่น้ำบางปะกง) รวมทั้งโครงการตัดเส้นทางถนนสายกรุงเทพฯ-ชลบุรี ซึ่งเริ่มจากอำเภอลาดกระบังผ่านพื้นที่ชุมชนท่าสะอ้าน ลงไปยังจังหวัดชลบุรี และโครงการสร้างทางรถไฟสายคลองสิบเก้า-แก่งคอย โดยจะมาบรรจบกับเส้นทางสายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ที่สถานีคลองสิบเก้า อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ซึ่งจะทำให้ระบบโครงข่ายคมนาคมของจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่าง ๆ ในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สะดวก อีกทั้งเอื้อประโยชน์ในการส่งผลผลิตไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานคร ดังเช่นในปัจจุบัน จากความได้เปรียบในทำเลที่ตั้งดังกล่าว จึงควรเน้นที่จะให้เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยส่งเสริมให้สาขาภิบาลบางปะกง ซึ่งมีที่ตั้งที่ไกลจากอิทธิพลการขยายตัวของพื้นที่ของกรุงเทพฯ ประมาณ 45 กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลัก ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดด้านอุตสาหกรรมการบรรจุและหีบห่อสินค้า การบริการขนส่งสินค้า เช่น สถานีขนส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ อู่ประมงแสดงร่องน้ำ ไซโลเก็บสินค้า ระบบการขนถ่ายสินค้า เป็นต้น ตลอดจนการบริการด้านการเงิน การธนาคาร การสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ โดยมีสาขาภิบาลบางวัว และสาขาภิบาลท่าสะอ้าน เป็นศูนย์กลางรองที่คอบัวกับศูนย์กลางหลัก ในอันที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัย และโครงข่ายคมนาคมเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต อนึ่งการวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชนทั้งสามแห่งและบริเวณใกล้เคียงที่เสนอแนะข้างต้นนั้นจะต้องให้ประสานและสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลของการพัฒนาเกิดขึ้นทั้งในพื้นที่เมืองและชนบทที่อยู่โดยรอบอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน (แผนที่ 25)

สำหรับชุมชนเกษตรกรรมแต่ละแห่ง ควรให้มีการพัฒนา และส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการบริการทางการเกษตร และศูนย์กลางชนบทที่ให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตแก่พื้นที่เกษตรกรรมรอบข้าง โดยสนับสนุนให้สาขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว เป็นศูนย์กลางกระจายการพัฒนาทางตอนเหนือของจังหวัด สาขาภิบาลสนามชัยเขตเป็นศูนย์กลางทางตะวันออก สาขาภิบาลแปลงยาวเป็นศูนย์กลางทางตอนกลาง สาขาภิบาลบ้านโพธิ์เป็นศูนย์กลางทางใต้ สาขาภิบาลเทพราชเป็นศูนย์กลางทางด้านตะวันตก ซึ่งควรเน้นให้แต่ละชุมชนมีการพัฒนาจนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีเกษตรกรรมเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันก็ควรเน้นให้มีการพัฒนาการคมนาคมขนส่งทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของเส้นทางไม่ว่าจะเป็นทางน้ำหรือทางบก เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อของประชาชน

แผนที่ 25 รูปแบบการพัฒนาชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก : บางปะกง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการศึกษาเพื่อกำหนดบทบาทและความสำคัญ
ของชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก : กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

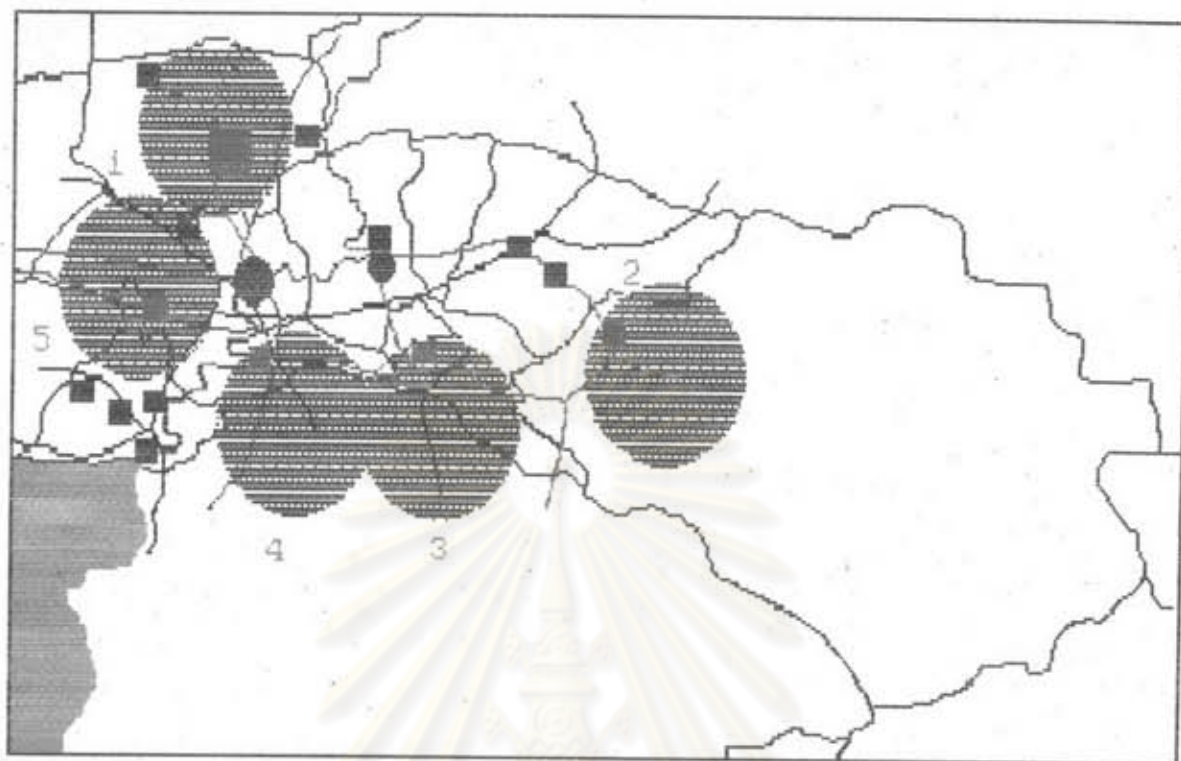
รวมทั้งการขนส่งสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งจะเป็นการช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน (แผนที่ 26)

นอกจากนี้ จากการพิจารณาตัวแปรที่มีผลต่อการพัฒนาโดยส่วนรวมของชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก พบว่าตัวแปรซึ่งมีค่าน้ำหนักสูงจะเกี่ยวข้องกับสุขอนามัย และการศึกษา อันเป็นบริการขั้นต้น (Primary services) สำหรับประชาชน ที่รัฐต้องจัดหาให้ (ไพร์ตัน เดชะรินทร์, 2526 : 28) ดังนั้นในทางปฏิบัติรัฐบาลควรจะนำตัวแปรดังกล่าวมาพิจารณา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา และกำหนดเป็นนโยบายสำหรับปฏิบัติต่อชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็กแห่งอื่นๆ ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

3.1 การนำไมโครคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้างนี้ นับเป็นความก้าวหน้าทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบการวางแผนภาคและผังเมือง โดยที่การพิจารณาเลือกใช้ Hardware และ Software ให้เหมาะสมและสามารถนำมาใช้งานได้อย่างสัมพันธ์กับลักษณะงานวิจัยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ดังนั้นผู้ที่ทำการศึกษาค้างต่อไป จึงควรศึกษาคณะลักษณะเฉพาะของ Hardware และขีดความสามารถในการทำงานของ Software ซึ่งจะนำไปใช้ในรายละเอียดต่างๆ เพิ่มขึ้น

3.2 การศึกษาวิจัยค้างนี้ เป็นการศึกษาซึ่งใช้ประโยชน์จากข้อมูลทุติยภูมิ ดังนั้น บทสรุปของการศึกษาจึงเป็นปรากฏการณ์ที่ได้จากข้อมูล ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น "ผังโครงสร้างจังหวัดฉะเชิงเทรา" (สำนักผังเมือง : กระทรวงมหาดไทย) พบว่ามีบทสรุปใกล้เคียงกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าหากสามารถรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมปัจจัยทุกด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน อีกทั้งศึกษาถึงรายละเอียดและข้อจำกัดบางอย่างของข้อมูล ตลอดจนการคัดเลือกข้อมูลที่ทันสมัย ก็อาจทำให้ผลการวิเคราะห์ละเอียดและเห็นปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การวางแผน และกำหนดนโยบายการพัฒนานั้นที่ชุมชนต่างๆ เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แผนที่ 26 รูปแบบการพัฒนาชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก :

- 1 บางน้ำเปรี้ยว 2 สนามชัยเขต 3 แปลงยาว
4 บ้านโพธิ์ 5 เทพราช

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการศึกษาเพื่อกำหนดบทบาทและความสำคัญ
ของชุมชนศูนย์กลางขนาดเล็ก : กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา